

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

203. An, & quando appelletur à mala Ordinarii electione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

pro iudicio Episcopi præsumendum. Vide hanc in rem fufam decisionem Rotæ, quam refert Garc. p. 9. c. 2. n. 250.

2. Respondeo ad secundum; non cessare hanc præsumptionem etiam si appelleretur, & per sententiam Metropolitanam (à qua iterum appellet præelectus ab Ordinario) revocetur præelectio facta ab Episcopo; nam etsi Metropolitanus per novum concursum certior fieri possit de doctrina, ac sic deprehendere hanc fortè esse majorem in appellante; adhuc tamen per eius sententiam dicta præsumptio non eliditur, cum Ordinarius iudicare potuerit præelectum à se ex vita & moribus magis sibi notis. Lot. *ibid.* n. 112. & 113. Etiam ut C. Luc. ad *trid.* d. 32. n. 22. licet appellans docuerit, non solum de majore literatura, sed etiam de aliis qualitatibus in se existentibus, & deficientibus in præelecto, adhuc iudicium Episcopi convinci nequeat de irrationabilitate; eò quod licet generaliter, & in abstracto habentes ejusmodi qualitates magis digni reputandi sint, quam carentes illis, hic tamen & nunc adhuc alius iis carens præligi possit ex alio capite, v. g. quia prudentior, populo magis gratus, vel magis proficiuus futurus, de nullo crimine diffamatus, &c. Unde etiam rectè Lott. n. 114. monet, hanc in rem præ oculis perpetuò habendum, quod docet D. Thom. 22. q. 63. art. 2. ad 3. nimirum quod etsi eligendus sit magis idoneus, nihilominus quantum ad hoc, ut electio impugnari nequeat in foro judiciali, satis esse bonum eligere, neque oportere eligere meliorem, cum alias omnis electio habere possit calumniam, ac proinde necessitatem eligendi meliorem referendam esse ad conscientiam eligentis. Unde etiam est, quòd dum appellatur ab Ordinario, admittatur appellatio ad effectum devolutivum tantum, non autem ad suspensivum, ut disponit constitutio Pii V. dum verò metropolitanus revocat sententiam, seu factam ab Episcopo præelectionem, ab eius sententia datur appellatio ad utrumque effectum; non enim censetur dicta constitutio voluisse tollere appellationem ab hac sententia suspensivam; cum neque id expresserit, neque etiam subsit eadem ratio. Lott. n. 119. citans Beltram. Gregor. & Rotam sic latè id explicantem *deif.* 537. p. 1. recent. n. 2. & 3.

Questio 202. An, & quando appelletur à mala relatione Examinatorum, & hinc à provisione parochialis?

1. Respondeo: non dari appellationem, etiam ad sedem Apostolicam à relatione Examinatorum, nec per eam impediri, aut suspendi quò minus ea executionem habeat, ut dicitur *cit.* c. 18. nec prædictorum Examinatorum relationem, quò minus executionem habeat, ulla devolutio aut appellatio, etiam ad sedem Apostolicam, interpolata impediat aut suspendat, quòd ipsum etiam intelligendum de appellatione devolutiva ex citato *Trid.* textu, procedereque tantum in beneficiis curatis, utpote de quibus solis ibi agit Trident. Rectè ait Garc. n. 242.

2. In simplicibus verò, licet electi seu nominati, à quibuscumque personis Ecclesiasticis non debeant institui, nisi prius ab Ordinario examinati & reperti idonei, nullus que se tueri possit appellationis remedio, quò minus examen subire teneatur, à relatione tamen & reprobatione Examinato-

rum, ut dicitur c. 13. *sess.* 7. relinquatur locus appellationis suspensivæ, non obstante c. 9. *sess.* 25. quippe quòd, quatenus se refert ad alia statuta, respicit *citatum cap.* 18. adeoque de beneficiis curatis intelligendum Garc. num. 243. & seq. Lott. l. 2. q. 31. n. 120. qui etiam n. 125. addit circa hæc beneficia non parochialia dubium non esse provisum eorundem cum omnibus inde securis esse & haberi attentatum, etiam si de facto non fuerit appellatum, si intra decendum (quòd ad appellandum conceditur) processum fuerit, juxta c. non solum. de appellatione in 6.

3. Nihilominus tamen etià in parochialibus juris patronatus laici concedi appellatione (intellige etiam suspensivam) præsentatis, dum unus solus est præsentatus, adeoque concursus locum non habet, à reprobatione Examinatorum, quia talis ex præsentatione habet jus ad parochiam. putat Garc. n. 245. Contrarium tamen sentit Lott. num. 127. nimirum neque in his (etiam si necessarius non sit concursus) providendis non admitti appellationem, intratè que rationes prohibita appellationis per constitutionem Pii V.

Questio 203. An, qualiter, & quando appelletur à mala Ordinarii electione?

1. Respondeo ad primum affirmative: ita enim habet constitutio Pii V. quæ incipit: *In conferendis &c.* & sic censuit S. Congreg. Garc. n. 240. & de hac appellatione, non verò de appellatione à reprobatione Examinatorum accipiendus, Paris. l. 8. q. 9. n. 104. Zerol. &c.

2. Respondeo ad secundum: hanc appellationem esse solum ad effectum devolutivum, non verò suspensivum, ea namque interposita non impedit aut suspendit, quò minus executioni detur præelectio Episcopi; neque etiam provisus pendente hæc appellatione est amovendus à parochiali, ut dicitur in constit. Pii V. Garc. n. 246. citans Zerol. *ubi supra.* Zech. Genuens. &c. proceditque hoc ipsum, etiam si contra præelectum, & Episcopi præelectionem per iudicem appellationis sit lata sententia, à qua præelectus appellavit; nam hæc secunda sententia non est mandanda executioni pendente appellatione, cum hæc habeat utrumque effectum devolutivum & suspensivum juxta dicta paulo ante Garc. n. 247. citans Gonz. gl. 6. n. 163. & seq. & Gurierez. l. 2. qq. canon. c. 11. n. 25. Procedit item, etiam si Examinatores in approbatione fuerint discordes; supposito enim, quòd tam electus quàm appellans sint de approbatis, nil refert, si in concordia, si in discordia sint approbati; sed neque ab Examinatorum approbatione aut reprobatione appellatur, sed ab electione Episcopi, in qua non attenditur, an Examinatores fuerint concordes, an discordes in approbatione, sed num ex approbatis electus sit magis idoneus. Garc. *sub* num. 247. contra Gonzal. gl. 9. in *annor.* num. 209. qui pro se citat Paris. l. 8. q. 9. n. 104. sed hic solum ait, in una Vincent. resolutum à S. Congreg. quòd detur appellatio à mala Episcopi electione, quoties Examinatores sunt discordes, quòd Garc. ait intelligendum de appellatione devolutiva tantum, non secus, ac si etiam Examinatores fuissent concordes, cum constit. Pii loquatur generaliter & indistinctè. Nihilominus tamen lata primà sententià contra possessorem apud Curiam, sequestrandam parochialem juxta *Clem. unic. de sequestratione*

possessionum & fruct. non obstante constit. Pii V. prohibentis, pendente appellatione, provisum amoveri, utpote quæ loquitur in prima sententia Ordinarii.

3. Respondeo ad tertium: tunc dari appellationem à mala Ordinarii electione, quando de cetero servata est forma Concilii, illà enim non servatà, electio & provisio est nulla, & parochialis manet Papæ reservata, juxta constit. Pii V. *Garc. num. 249.*

3. Respondeo ad tertium secundò, ad hoc, ut appellare quis possit, appellansque possit in secunda instantia provocare ad novum examen, necesse non est, ut prius doceat de fumo lationis, seu gravaminis, de quo dolo & irrationabili iudicio Episcopi. *Garc. n. 252.* licet enim, ut ait *Gonz. gl. 4. n. 114.* citatus à *Garc. n. 157.* dixerit semel Rota, quòd ad hoc, ut appellans possit in secunda instantia provocare ad novum examen, debeat prius docere de fumo gravaminis, & aliàs audiri non debeat. S. tamen *Congreg. Tridentini* postmodum in una *Pistorien.* sensisse contrarium; eò quòd aliàs ligarentur manus appellanti, ne docere possit de gravamine, cum acta examinis primæ instantiæ ita sæpe componantur, ut ex iis de dicta irrationabilitate, adeoque gravamine apparere nequeat: nec non redderetur frustranea constit. Pii V. illiusque litera & mens violaretur, quæ id non dixit, nec intendit (cum clausula in illa adjecta: *constituto de prioris eligentis irrationabili iudicio: id solum velit, & operetur, ut irrationabilitas hæc antè non justificetur, quàm sit bene liquida.* *Lott. l. 2. q. 31. n. 118.* qui & quæ ita disponit, concedendam appellationem, ut in examine secundæ instantiæ liqueat de rationabili vel irrationabili iudicio Episcopi: multum enim, ut *Menochius de arbit. cas. 67. n. 3. & cas. 69. n. 4.* & alii, ad iudicandum, an electus sit magis idoneus, valet iudicis superioris arbitrium pensatis & consideratis omnibus. Observandum tamen, quod prudenter monet *Card. Luc. ad Trid. d. 32. n. 24.* ut non nisi pro facti qualitate & circumstantiis prudenti arbitrio pensandis circumspiciet huiusmodi provocaciones, etiam dum fiunt apud Curiam ad novum examen admittantur; cum sæpe istiusmodi animosæ provocaciones sint affectatæ, ut nimirum præelectus, cui ratione ætatis vel valetudinis, aut aliunde difficile est adire Curiam pro novo examine, cogatur sic indirectè cedere jure suo, ac ita parochiam assequatur rejectus.

5. Sed neque opus est, ut appellans prius, aut etiam absolute doceat de dolo Episcopi, sed satis est, ut per examen factum coram iudice appellationis & ejus Examinatoribus constat de mala electione. *Garc. loc. cit. n. 252.* Appellatio namque conceditur ad corrigendum gravamen, non solum ex dolo & intentione, sed re ipsa illatum. *Abb. in c. suggestum de appellatione n. 3. Franc. ibid. not. 2.* cum aliis. neque Examinatores secundæ instantiæ, attento examine ab iis factò de literatura, & visis informationibus super moribus & vita, prudentiã, aliisque qualitatibus appellantis & appellati renuntiare debent, num Episcopus dolose egerit; sed solum, quis eorum sit magis idoneus (secus quam Examinatores primæ instantiæ, quorum, ut dictum, est, iudicare tantum, an examinati sint idonei, iudicio de majore idoneitate relicto Episcopo.) ad hoc enim coram illis fit novum examen, quo factò, iudex appellationis debet parochiam adjudicare

iudicato magis idoneo à dictis Examinatoribus. revocatà priore ab Episcopo factà electione. *Garc. loc. cit.* ubi etiam subdit, quod si vota horum Examinatorum secundæ instantiæ sint paria v. g. duo judicent, appellatum esse magis aut æquè idoneum, & duo judicent, appellatum esse magis aut æquè idoneum: vel si sint singularia, iudex appellationis accedere possit, quibus magis videbitur arbitrio boni viri, quod tamen videtur mihi durius, cum præelectus ab Episcopo sit in possessione præelectionis suæ factæ ab Episcopo.

6. Observat insuper *Garc. ibid.* primò, qualitates v. g. doctoris, sacerdotis, diocesanus, pauperioris, senioris ætate &c. quas ex processu primæ instantiæ constat inesse appellanti & non appellato, dum aliàs essent iudicati æquè idonei, adhuc non sufficere, ut appellanti abique novo examine sit adjudicanda per iudicem appellationis parochia, cum Episcopus ex aliis potuerit iudicare appellatum esse magis idoneum.

7. Observat secundo juxta constitutionem Pii V. à relatione Examinatorum secundæ instantiæ, in effectu dari appellationem etiam suspensivam, ex quo jam possit appellari à sententia lata per iudicem appellationis, utpote quæ fundatur in relatione Examinatorum.

8. Observat tertio: *n. 253.* ex *Gonz. gl. 31. n. 51.* quod Auditor Rotæ, cui commissæ est causa appellationis vi *Clem. auditor. de rescrip.* non possit appellanti in causa obtinenti, seu iudicato magis idoneo conferre parochiam vacantem mense Apostolico; seu aliter reservatam, nisi ad hoc habeat specialem à Papa commissionem, eò quòd Auditor Rotæ in casu dictæ *Clem.* succedat in locum Ordinarii juxta *Cæsar. de Graf. decis. 14. de præb. n. 9.* adeoque sicut is in hoc casu reservationis eligere solum poterat, ita & ille.

9. Observat denique *n. 254.* quòd etiam si appellatus cedat vel decedat, seu obtineat aliud beneficium incompatibile, antequam coram iudice appellationis sit factum Examen, perseveret adhuc jus appellantis, possitque illud prosequi, eò quòd licet in hoc casu electus non possit provocari, & vocari ad novum examen, cum jus ejus jam exspiraverit per dictam ejus cessionem, possit tamen per Examinatores aliter explorari major minorve appellantis respectivè ad appellatum idoneitas v. g. per testes, habentes notitiam literaturæ, aliarumque qualitatum utriusque, ubi eam forma præcisè servari & impleri nequit, sufficit actum facere eò modò quo fieri potest. Quin &, si verum est, quod tenuit aliquando Rota apud *Garc. n. 233.* (cujus tamen contrarium supradictum à nobis) nimirum electum teneri restituere appellanti in causa obtinenti fructus, saltem perceptos post motam litem, posset (nisi illis cederet) ratione illorum vocari in novum examen.

Quæstio 204. Quo fructu fiant similes appellationes:

Respondeo: raros esse casus, in quibus speratus fructus obtineatur, hoc est, irritatà præelectione Episcopi, parochia decernatur appellanti, & ab eo adeatur; eò quòd istiusmodi appellatio, quæ ex fervore exclusionis de facili interponuntur, difficillimam habeant prosecutionem, non solum ob præsumptionem, quæ stat pro Episcopi iudicio, quod difficillimum, ut dictum, convincere irra-